

Messziről, az Alföld „tengersík vidékéről” hozta Veszprémbe Knoll János hívó szava, és a Lovassyba visszafutóvánczó feleség. Talán a kiskun ősök nyugtalan vére hajtja, talán a tudat, hogy időzített bombaként ketyeg benne a veleszületett betegség. Három ember helyett él, három ember energiájával háromembernyi alkot. Lehet szeretni, lehet idegenkedni tőle. Egyet nem lehet. Nem lehet eltagadni, hogy tízévesi igazgatása iskolatörténetet írt. A Lovassy nagy rekonstrukciója nem valósulhatott volna meg, ha ő nem akarja három ember helyett is.

A világnak szüksége van a virtusra

KATANICS SÁNDOR

A.I.: Sanyi, miért akartál tanár lenni?

K.S.: Messziről kell indítani. Az édesapám tanárember volt, bár amikor én már eszmélni kezdtem a világra, akkor nem tanárként és igazgatóként dolgozott. Kiskunhalason, a Szilády Áron Gimnáziumnak volt ő egy nagyon elfogadott, köztiszteletben álló biológia-földrajz szakos tanára, és egy jó hosszú időn keresztül igazgatója is. És most egy kicsit ugrom az időben, mert az a gimnázium most már a református egyház kezelésében van, de most is fontosnak tartják, hogy időről időre Kiskunhalason a temetőben a sírjára virágot vigyenek. Ez talán azt is jelzi, hogy egykor ő fontos lehetett, annak ellenére, hogy lett belőle a hatvanas évek elején járási titkár, aztán lett belőle megyei titkár. Én ezekre az időkre emlékszem jobban, de mindig is ott volt bennem, hogy apu egy sokak által még ezekben az időkben is inkább tanáruazott ember volt, akit a családban is úgy emlegettek, mint egy jó tanárt. Ráadásul a családomban nagyon sok tanár volt. Sőt, a baráti körünkben is, abból adódóan, hogy apu tanárember volt, sokan voltak körülötte, akik tanárként dolgoztak. A legjobb barátja az utódja, a gimnáziumigazgató volt, akikkel összejártunk, tehát mindig minden erről szólt, és ez erősen ott volt a fejemben. Aztán volt egy másik vonal, egészen őszintén. Én egy ikerpár egyik tagjaként születtem, és mindig, ahogy megszülettem, felismerték, hogy volt egy rejtett szívhibám, tudtam, hogy majd valamikor meg kell műteni, és mindig azt mondták, hogy nekem egy olyan életpályát kellene választani, ami azért pihenésre, regenerálódásra is hagy időt. És ezt erősítette anyám is bennem, aki szintén tanár akart lenni, de fiatalon apámhoz ment, és felvették ugyan az egyetemre Szegedre, de férjhez ment, és hazajött, és emiatt lett belőle kórházban munkáügggyel foglalkozó személyügyi előadó. De ő is mindig úgy tekintett a tanári

létre, hogy Sancikám, ez neked jó lesz, az lenne az okos dolog, ha tanárember lenne belőled.

A.I.: Jó tanuló voltál-e és jó gyerek voltál-e?

K.S.: Jó gyerek nem voltam. Nagyon fogékony voltam, nagyon gyorsan tanultam, képtelenül gyorsan tudtam befogadni hosszabb terjedelmű szövegeket is. Sok minden érdekelt a humán vonalon is, a történelem különösen. Bár az igazat megvallva, azért mindig tudtam, hogy mikor kerül rám sor, és előtte négy-öt leckét átolvasva pillanatok alatt megragadtak bennem évszámok, történetek, az apró betűkkel együtt. Aztán el is felejtettem.

A.I.: Hogyan nem voltál jó gyerek?

K.: Hát úgy nem voltam jó gyerek, hogy rengeteg barátom volt, rengeteget játszottunk. Már Kiskunhalason is állandóan jártuk a rét alját, ahogy mi hívtuk. Akkoriban indult ott a kórház-építkezés, hatalmas lápos területet töltöttek fel homokkal, emlékszem, sokat jártunk oda. Meg a szüleim hagytak is játszani bennünket, megengedőbbek voltak velem, mint a bátyámmal, talán éppen a betegségem miatt. A bátyámat nagyon szigorúan fogták, énvelem egy kicsit elnézőbbek voltak. Mi, ikerfiúk inkább társasági lények voltunk, akik sokat jártunk játszani le a rét alá a társasággal, de emellett jól ment a tanulás is. De nagyon gyorsan elkerültünk Halasról. Kecskemétre kerültünk, egy nagy, kilencvenegynéhány lakásos társasházban laktunk bent, az Öregtemplom mellett. Ott nagyon sok gyerek volt, voltunk mi vagy húszan, harmincan együtt, és borzasztóan nagyokat játszottunk. Moziztunk, kerékpároztunk, mindent, amit lehetett. Nekem saját kerékpárom nem volt, mert vigyáznom kellett az egészségemre, de persze használtam a másokét, görkorcsolyáztunk, és minden elképzelhető játékot kipróbáltunk. Nem voltunk vásottak, de áldott jó gyerekek se. Körülöttünk történtek olyan dolgok, amik miatt időnként meg kellett kapjunk a fejmosást, ez az igazság.

A.I.: Sanyi, az evidencia volt-e számodra, hogy matematikatanár leszel?

K.S.: Abszolút nem. Az apám példája miatt jó voltam biológiából, szerettem a földrajzot, ez a mintakövetés szinte természetes volt, viszont nem volt ilyen szakpárosítás, hogy biológia-földrajz. És akkor a bátyám orvos lett. Egyszer, amikor már orvostanhallgató volt, meglátogattam Szegeden, még be is loptak egy előadásra, ahol olyan demonstrációs dolgokat mutattak be, amelyek számomra inkább riasztóak voltak. Így aztán meg se fordult többé a fejemben, hogy más leszek, mint tanár. Az apai, a családi minta alapján, hiszen a családban mindenki reálszakos volt, alakult úgy, hogy akkor inkább reálszakos leszek, és keresgéltem, hogy milyen szakpárok lehetségesek. Őszintén meg kell mondanom, hogy a matematika-fizika szakpárosítás inkább a véletlenek folytán lett a szakom, mert azokat is szerettem, és ilyen párosítás viszont volt is.

A.I.: Milyenek voltak az egyetemi évek?

K.S.: Volt egy billentyűproblémám, és akkorra nyilvánvaló volt, hogy ha meg akarom a felnőttkort biztonságban érni, akkor alá kell vetnem magam egy szívműtétnek. És akkor úgy alakult, hogy kezdjem el az egyetemet, de hát egyetemistaként meg kell, hogy műtsenek. Szegedre kerültem tehát tizennyolc éves koromban, és fél év múlva mondták, hogy a szívem olyan terhelés alatt van, hogy vagy műtenek, vagy gond lesz. Akkor egy évet halasztottam, megműtöttek, hál' istennek sikerült, és aztán gyakorlatilag újra kezdtem elsőként. Előtte egy évet vártam, erősödtem, de aztán nyolcvanban újra kezdtem. És ott ismertem meg Zsuzsát, (Katanics Sándor felesége. A.I.) szeptember elején elkezdődött a tanév és mi szeptember tizenharmadikán elkezdtünk járni. Zsuzsa viszont veszprémi lovassys, matematika tagozatos diákként jött oda Szegedre. Gyakorlatilag úgy

telt el ott az az öt év, hogy együtt voltunk, negyedéves korunkban úgy döntöttünk, hogy összeházasodunk. Így fejeztük be az egyetemet.

A.I.: És így jelent meg az életedben a Lovassy.

K.S.: Igen. De a szegedi József Attila Tudományegyetemen sokan ismerték a Lovassyt. Voltak olyan matematikatanáraink, oktatóink, akik kapcsolatban álltak a Lovassyval, jó kapcsolatuk volt Knoll Jánossal is személyesen. A Lovassy egyébként számon tartotta a feleségemet, folyamatosan érdeklődtek utána. Így jöttünk ide Veszprémbe a Lovassyba, mert kerestek több matematika-fizika szakos tanárt, és én örültem, hogy jöhetek, hogy jöhetünk együtt a feleségemmel. Nekem nem volt olyan erős kötődésem az Alföldön maradni, nem mondtam Zsuzsának, hogy maradjunk, hanem kínálkozott ez a lehetőség, és örömmel jöttünk.

A.I.: Számodra a Lovassyba kerülni jelentett-e valamiféle élményt? Vagy büszkeséget?

K.S.: Hogyne. Már akkor tudtuk, hogy ez egy rangos intézmény Veszprém megyében, hogy tehetséges diákokkal, jó képességű tanulókkal foglalkozik. Nálunk Szegeden jártak már akkor tanári ankétokon Zsuzsa volt tanárai, Farkas Pisti, mások, rengeteg információm volt Zsuzsán keresztül, későbbi kollégáimon keresztül is. Tudtuk, hogy hová jövünk, és nagy kihívás volt, és bennem szorongás is, hiszen tudtam, hogy műtetre kell jönni, és nem mertem bevallani Knoll Jánosnak, amikor itt voltunk megállapodni, hogy én most egy újabb szívűműtetre várok. Aztán reménykedtem benne, hogy problémamentesen meg fog történni minden júniusban, és be fogok tudni állni szeptemberben dolgozni. És úgy is történt. Egy szó nélkül, a legnagyobb titokban túlestem egy újabb szívűműtéten 1985 nyarán úgy, hogy a diplomámat már nem én vettem át, hanem a nyarat használtam fel arra, hogy regenerálódjak. És úgy jöttünk ide augusztus 16-án, hogy én egy szót nem szoltam arról, hogy friss szívűműtött vagyok. Aztán elkezdtem dolgozni, és az első pillanattól meg akartam felelni azoknak az elvárásoknak, amik itt a Lovassyban fogadtak.

A.I.: Ezek szerint azt, hogy óvd magad, és amolyan kímélő pályát válassz, ezt azért nemigen tartottad be. Elég heves vérmérsékletű vagy.

K.S.: Igen, valóban. Én azt hiszem, így tiltakozom az ellen, bár ez nem egészen pontosan körülírt dolog bennem, hogy nem tudom, hogy mennyi időm van, hogy meddig tart, és mindig mindent a lehető legjobban akartam csinálni. Engem az hajtott, hogy tudtam, olyan egészségügyi problémám van, ami lehet tragikus kimenetelű is. Félre ne értsd, nem vagyok meghatódva magamtól, de elszámoltam vele, hogy bármikor meghalhatok.

A.I.: Jól értem-e, hogy ezek szerint te egy ambiciózus ember vagy?

K.S.: Igen, valóban ambiciózus ember vagyok. Éppen azért talán, ami a sorsomból adódott, hogy nem éreztem azt, hogy lehet várni. Úgy éreztem, hogy igen, ha én akarok valamit, akkor azért harcolni kell, és ez normális dolog egy normális világban, hogy az ember tisztességes eszközökkel megpróbál harcolni, és megpróbálja bizonyítani, hogy ő a jobb. És én akartam is mindig, minden pillanatban azt, amit csináltam.

A.I.: És aztán ennek lett a következménye, vagy ennek is, hogy szakmai karriert építettél. Előbb igazgatóhelyettes lettél, aztán igazgató.

K.S.: Igen. De hát ezért mind harcolni kellett. Nem tudom, mennyire emlékszel rá, de akkoriban nagyon benne volt a társadalomban az, hogy egy igazgatónak nyugdíj előtt álló, nagy tapasztalatokkal rendelkező, sokféle területen már bizonyított kollégának kell lenni, akit úgy megtalál a feladat. Viszont akkor volt egy, a rendszerváltásból adódó változás, vagyis hogy nyissunk teret

azoknak, akik ambiciózusak, és kimondatlanul is úgy éreztem, hogy erre van lehetőség és alkalom, és küzdeni kell érte. Én úgy éreztem, hogy szeretem az iskolát, teszek érte, tudom, mit akarok, el is fogadtak. Nem szeretném, ha most az a kép alakulna ki, hogy itt az iskolában én erőszakoltam be magam különféle pozíciókba, mert ugyanakkor viszont nagyon hamar felfedezték, hogy nagy a teherbíró-képességem. Alighogy ide betettem a lábam, hívtak KISZ tanácsadó tanárnak, rakták rám sorban a feladatokat, és emiatt szinte itt éltem az iskolában. A családom messze nem kapott annyit az időből, mint amennyit az iskolára fordítottam. Aztán amikor Arnhoffer Misi lett az igazgató, szóba került, hogy kik lehetnek igazgatóhelyettesek, és szabályosan meg kellett méretetnünk magunkat. És én meg akartam méretetni magam. Kaptam sok inspirációt is, a kollégák mondták, hogy igen, fiatal vagy, vágj bele, és én vállaltam. És a végén sikerült, a többség engem választott.

A.I.: Az igazgatóhelyetteségtől látszólag már csak egy lépés az igazgatói szék, de te ezt a lépést is harcolva tetted meg. Az igazgató helyetteseként, második emberként miért gondoltad úgy, hogy az iskolának új vezetőre van szüksége?

K.S.: Az elődök munkáját tisztelve, meg az iskola működését jól megismerve úgy gondoltam, hogy viszonylag mindent gyorsan megtanultam. Tudtam, hogyan működik egy iskola, milyen jogszabályok azok, amiknek az alapján kell működnie, és hát azért igazgatóhelyettesként én sok problémát is láttam. És voltak is elképzeléseim, hogy hogyan lehetne másként csinálni ezeket. Egyre inkább arra jöttem rá, hogy nem elég egy jó iskolát működtetni, hanem – a jó bornak is kell cégér – a jó iskolát is kell menedzselni, helyzetbe hozni. Láttam azt is, hogy milyen nehezen megy az intézmény és az önkormányzat közötti együttműködés. Persze voltak sikerek is, hiszen akkor kezdődött el a tanári szintnek a ráépítése, de láttam ugyanakkor, hogy az iskolát nem sikerül úgy eladni, ahogyan egy országos hírű, az országos listán tartósan a legjobb tíz között szereplő gimnáziumot el lehetne, el kellene adni. És voltak elképzeléseim, hogy hogyan lehetne ezt másként csinálni, hogy mit jelentene az intézménynek egy másfajta vezetés, amely az iskolahasználók felé is nyit, jobban figyelembe veszi a diákok, a szülők véleményét, a pedagógusok is jobban formálhatják azt, hogy milyen innovációs folyamatok induljanak el. És mindemellett sok biztatást kaptam mint igazgatóhelyettes, sok kollégám megerősített abban, hogy látom, tudom, miről szól az iskola, kérdezték, miért nem pályázom intézményvezetőnek.

A.I.: Ha jól emlékszem, akkor hárman nyújtottatok be pályázatot. Vagyis az igazgatói szerepért is harcolni kellett.

K.S.: Mindenekelőtt kellett egy jó programot írni, az intézményvezetői pályázatot alaposan végiggondolni. Egyrészt bizonyítani egy pályázaton belül, hogy ismerem azt az iskolát, ahova pályázom, másrészt hogy olyan elképzeléseim vannak az iskola jövőjével kapcsolatosan, amelyek életképesek. Többen támadtak is azért, hogy helyettesként vezetői pozícióban voltam, ebben a pozícióban miért nem gondolom én azt, hogy Misi mellett kell a további öt évet folytatni. Én erre akkor is őszintén el mertem mondani, hogy bizonyos dolgokban nem egyeztek az elképzeléseink. És ebből voltak is komoly véleménykülönbségek az akkori iskolavezetésen belül, mert én ezt el is mondtam sokszor, aztán úgy gondoltam, hogy le is írom, amit a pályázat bírálói később észre is vettek, ki is emeltek.

A.I.: Ezek szerint te a változások embereként jelentkezted be a feladatra, és erre is kaptál felhatalmazást. Mik voltak azok a legjelentősebb változások, amelyek a nevedhez kötődtek?

K.S.: Igen, az látható volt, hogy állandóan változik, forrong a közoktatás, illetve egy elég komoly

verseny bontakozott ki akkor, amiben tudni kellett az intézmény rangját, nevét megtartani, öregbíteni. Nyilvánvaló, hogy ha az ember nem tudja az intézmény rangját fenntartani, akkor a jelentkezők száma csökken, hiszen a szülők egyre jobban tudták artikulálni, hogy mit akarnak, miért akarják, milyen intézményt akarnak maguknak választani. És mi erre nem nagyon figyeltünk. Voltak belső törekvések, érzékeny egyensúlyok, és voltak olyan kívülről világosan látható helyzetek, amiben váltásra volt szükség. Működött már a hatosztályos forma, ami konfliktusokhoz vezetett általános iskolákkal, hiszen egyes osztályokat szabályosan lefejeztünk azzal, hogy túl sok okos diákat vontunk ki az ő osztályaikból. De látszott az is, hogy ez állandó mozgásban van, hogy állandóan újabb és újabb irányok jelennek meg. Akkor kezdett felfutni az informatika, változott a nyelvoktatás iránti igény, és én azt gondolom, hogy ezeket már akkor is látni kellett és látni is lehetett. Voltak olyan felvételi mutatóink, amiket én igazgatósági tagként pontosan ismertem, és láttam, hogy baj van, bizonyos képzési formáink kezdik elveszíteni a vonzásukat. Láttam, hogy nem jelentkeznek annyian, hogy az érdeklődés csökken, és egy kisebb jelentkezői körből a merítés is kisebb.

A.I.: Mik voltak azok az új értékek, amelyeket te már a saját igazgatásodhoz kapsz?

K.S.: Szimbolikus talán, de mindenképpen ide tartozik, hogy akkor, 98-ban a Lovassy meg is kapta a Pro Urbe kitüntetést. Friss igazgatóként akkor sokan azt mondták nekem, hogy no lám, az új igazgató az elődök eredményeivel büszkélkedik. Az eredmények akkor még csak részben kapcsolódtak hozzám, de azt, hogy a város, a fenntartó önkormányzat a Lovassyt ilyen módon az összes többi intézmény közül kiemelve, már nekem kellett elérnem. Azért mondom, hogy szimbolikus volt a díj, mert jelezte, hogy az iskola és a fenntartó kapcsolatában most talán egy új korszak kezdődhet el. Nekünk ez már az imázs erősítéséhez kellett, és én magam ezért is hajtottam a díjért, hogy ez az imázs erősítés elinduljon. És persze jöttek lehetőségek, amelyekről hazudnék, ha azt mondanám, hogy előre láttam, de amelyeket meg kellett ragadni. Ilyen volt például a még ma is olykor kritizált Arany János Tehetséggondozó Program, ami a kis településeken élő, vidéki, hátrányos helyzetű gyerekeknek a gondozása egy öt évfolyamos képzésben, ami persze jelentős központi források, fejlesztések megnyerésével is párosult. Ugyanakkor egy nagyon nagy pedagógiai kihívás is, hiszen nem feltétlenül az általános iskolákban, szakkörökön felvételre trenírozott gyerekeket kellett eljuttatni az érettségiig, hanem bizony olyan gyerekeknek kellett megpróbálni a segítséget megadni, akik a felvételin egyébként nem feleltek volna meg. Ezek a gyerekek egészen másféle attitűdöket, gondolkodásmódot hoztak az iskolába, egészen más pedagógiai módszereket igényelt az ő nevelésük, és ez szerintem kellett az iskolának ahhoz, hogy egy kicsit megfrissüljön szellemileg, hogy a módszertanunk is változzon. Ez volt az első igazgatói ciklusom legfontosabb innovációja, és ez az öt év azért jól sikerülhetett, mert a ciklus végén nem akadt kihívóm. Egyre nagyobb támogatottságot éreztem a tantestület részéről, még többen biztattak, és egyre biztosabbá vált, hogy ha én még egyszer pályázom 2002-ben az ötéves igazgatói ciklusra, akkor megkapom mindenhol a szükséges szakmai, társadalmi és politikai támogatást.

A.I.: Ami persze azt is jelenti, hogy az elvárások is nagyobbak lettek.

K.S.: Ezt nagyon pontosan éreztem. Így is vágtam bele az újabb, a 2002-től 2007-ig tartó ciklusba, amiben rögtön az elején sikerült az ötéves gimnáziumi képzést, az előkészítő évek bevezetését minden képzési formánkon elindítani, ami komoly innováció volt, és növelte az intézmény elfogadottságát. És éppen a nyelvi képzés megerősítésén keresztül sikerült a hagyományos képzéseinket is még stabilabban tovább vinni, a pedagógiai programokat még tovább formálni. Emellett persze

számtalan kisebb-nagyobb változás volt, de egy ilyen interjúba csak a stratégiai irányválasztások férnek bele.

A.I.: Sanyi volt-e valami, amire azt mondd, hogy ezt is akartam, de ezt nem sikerült megvalósítani?

K.S.: Az iskola életét alapvetően a Pedagógiai programja határozza meg. A Pedagógiai programot a tantestület fogadja el, a Pedagógiai program megváltoztatásához kevés egy intézményvezető. Én a belső arányokon változtattam volna a képzési formákon belül, hogy melyik legyen egész osztály, melyik fél osztály, mert aki alaposan elemzi a mutatóinkat, a bemeneteket és a kimeneteket, az azért láthatja, hogy mely képzési formákon belül van szükség bizonyos arányeltolásokra. Az nem sikerült, hogy a belső arányokat megváltoztassuk. Ezek a változások alapvető, sok évre visszamenőleg rögzült érdekeket érintettek, sértettek volna, voltak, akik az iskola jövőképét féltették, olyanok is voltak, akik a személyes jövőképüket, így ezeket a belső arányváltoztatásokat nem sikerült elfogadtatni a tantestülettel.

A.I.: A Lovassyt gyakran nevezik főreálgimnáziumnak. Ha jól értem, te még főreálabb gimnáziumot akartál?

K.S.: Épp ellenkezőleg. Én már reálisként egy kicsit a piac felé nyitottam volna jobban, mert láttam, hogy azzal, hogy mindenütt bevezettük az ötosztályos képzést, a belső arányok különben is eltolódtak, csökkent a bemenetnél a kínálati spektrum, és érzékelt, hogy ez elfordíthat tőlünk tehetséges gyerekeket. Ma is meggyőződésem, hogy el kellene a Lovassyban egy vagy legalább egy fél általánosan képző osztályt is indítani, de ezt nem tudtam elfogadtatni. Holott ez éppen abba az irányba ment volna, hogy egy kicsit ezt a reál jelleget lazítja.

A.I.: Sanyi, ha valamivel biztosan beírtad a nevedet az iskola történetébe, akkor az az volt, hogy a te igazgatásod alatt történt meg a nagy rekonstrukció. Nem titok, nyilván előtted sem, hogy sokaknak komoly kétségeik voltak, sikerülhet-e a városnak egy sor megnyert pályázat után még egy milliárdos állami csomagot elhozni. Te hittél a sikerben, amikor nekivágtál?

K.S.: Hát ezért harcolni kellett, és bizonyos tekintetben még a várossal szemben is. Hiszen a Lovassy rekonstrukciója valóban milliárdos projekt volt, láttam olyan építészeti elképzeléseket, amelyeknek az ára a kétegy milliárdot is elérte volna. Ez felvetette az önrész kérdését, és mivel a városnak már akkor is volt adóssága, százszor meg kellett fontolnia, mit tud még bevállalni. Aztán sok vitával, kompromisszumokkal leszorítottuk a költségvetést egymilliárd alá, és ez volt az a szint, ahonnan már a város is hajlandó volt az állami pénz mellé letenni a szükséges önrészt. És hát a másik, hogy akkoriban én már kifelé is építettem a kapcsolataimat, az Oktatási Minisztérium felé is, az oktatási tárca akkori vezetőjével személyes kapcsolatban is voltam. Kaptam olyan híreket, hogy a Lovassy pályázatát hátra sorolták. Hát bizony én próbálkoztam újra és újra, a politikai kapcsolatokat is – nem szégyellem bevallani – megmozgatva elérni, hogy sikeres legyen ez a pályázat.

A.I.: Milyen volt vezetőként megélni aztán a sikert, vagyis a rekonstrukciót magát? Mennyire felelt meg az álmaidnak az, amivé a Lovassy alakult?

K.S.: Egyrészt nagyon sokat kellett dolgozni rajta, rengeteg egyeztetéssel járt, rengeteg személyes munkával, bizony nem volt olyan, hogy hétvége, tanítási szünet, hanem jöttünk, tervezőkkel, kivitelezőkkel egyeztetünk, millió dolgot kellett megbeszélni, millió dologról alkudozni, ez rengeteg munkát jelentett. De óriási büszkeség is volt, én ezt óriási büszkeséggel szerveztem, és éreztem is, hogy ez egy csúcspontja lesz az igazgatói működésemnek, ez megkoronázhatja azt, amiért tíz éven keresztül annyit dolgoztam, dolgoztunk együtt a munkatársaimmal.

A.I.: Utaltál is rá és elég köztudott is, hogy neked a szakmai pályád mellett volt és van egy politikai pályád. Hogyan lett belőled politikus? Hogyan szánja el magát egy szakmailag tehetséges, elfogadott fiatal tanár, hogy belép a politika világába?

K.S.: Egyrészt az én környezetem, ahol felnőttem, mindig erősen nyitott volt a közösségek iránt. Apám kapcsán is mondhatom, de másokkal kapcsolatban is, hogy ők afféle nyüzsgő típusok voltak. És én úgy éreztem, hogy egy kicsit a politika is erről szól, a közösségépítésről. Kádártán barátaimmal egy civil szervezetet létrehozva elkezdtem ezt a közösségépítést, és úgy éreztem, hogy a politika is egy ilyen terület, ahol közösségekkel együtt tudunk álmokat megvalósítani. És ez volt az a motiváció, ami miatt én kerestem azt a politikai csoportosulást, amely az én politikai-világnézeti meggyőződésemmel a legközelebb áll, és én ezt, már csak a gyökereim miatt is, a baloldalon találtam meg. Kilencvennégytől már Kádárta részönkormányzati képviselője voltam, és aztán természetes volt, hogy az önkormányzati képviselőséggel is megpróbálkozzam, hogy egy egész városrész fejlődésében részt tudjak vállalni. Kilencvennyolcban így lettem önkormányzati képviselő, ifjúsági tanácsnok, aztán pedig az Oktatási Bizottság elnöke. Tehát kaptam olyan feladatokat, amelyek rendkívül fontosak voltak, és nem is érzem mind a mai napig, hogy eredménytelen voltam, sőt rengeteg olyan eredmény született ebben az időszakban, amiről úgy gondolom, hogy joggal lehetek rá én is büszke.

A.I.: Engem főleg az országgyűlési képviselői szereped kapcsán érdekelne, hogy nem volt-e benned valamiféle meghasonlás. Egyik szerepedben, iskolaigazgatóként a törvények szerint kellett működnöd, a másik szerepedben pedig törvényalkotó voltál. Soha nem okozott ez belső konfliktust neked?

K.S.: De. Néha fogalmaztam is úgy, hogy egy kicsit tudathasadásos az állapot, és ezt nehezen is kezeltem. De hát az is egy kihívás volt. Elkezdtem dolgozni az Oktatási és Tudományos Bizottságban, de ott elég hamar rádöbbsentem, hogy nem az a szerepünk, hogy a gyakorlati tapasztalatainkat kamatoztatva okos, ügyes folyamatokat indítsunk el. A komoly költségvetési problémák miatt, a konvergencia-program miatt jöttek a megszorítások az intézményi szférában is. Én ezeket károsnak láttam. És rengeteg vitánk volt a bizottságban is, de a frakción belül is nagyon éles viták voltak, amiben rendre vereséget szenvedtem, mert amit a gyakorlatból hoztam, azt a pénzügyi szigor állandóan felülírta. Én elfogadtam ezt végül, elfogadtam a többség véleményét, de azért ez nagyon tudathasadásos állapot volt. Ez egy kicsit taszított is attól a működési formától, amit ott láttam. Az a szerep nekem, be kell vallanom őszintén, amikor én amellettt igazgató is voltam, gyakorlati szakember is voltam, nem igazán tetszett, nem éreztem jól magam abban a szerepben.

A.I.: Ha mérnénk a Lovassy igazgatójának a társadalmi megbecsültségét meg egy politikus társadalmi megbecsültségét, aligha tévedek, ha azt mondom, hogy a Lovassy igazgatóját a társadalom többre becsüli. Nem érezted azt, hogy ami hitelt tanárként, igazgatóként megszerezted, azt a politikában eltékozlod?

K.S.: Lehet, hogy ezt nem hiszed el, de komolyan mondom neked, hogy amikor elindultam a politikusi pályán, akkor ezzel számoltam. Hiszen az apám nekem rengeteg útravalót adott, ilyen jellegű útravalót is, hiszen ő a politikából vonult nyugdíjba, és elmondta, hogy a politika milyen. Tehát könnyű volt ezt a döntést meghozni, mert volt olyan útravalóm, aminek az alapján tudtam, ha én a politika világába tévedek, akkor egyszer fenn, egyszer lenn. Hogy az sokkal inkább libikóka, mint a szakmai teljesítmény, mint hosszú távon egy elfogadott, megbecsült intézményvezetőnek lenni. Ennek ellenére én azt mondom, hogy nem bántam meg, ugyanúgy végigcsinálnék mindent, egyrészt azért, mert sokat tanultam, tapasztaltam. Szerintem rengeteget változtam, csiszolódtam.

A másik, hogy így tudtam használni a környezetemnek. Lehet, hogy megbecsült intézményvezetőként még öt, tíz évig a helyemen maradhattam volna. De az iskolarekonstrukcióval úgy éreztem, hogy elértem, amit el akartam érni. Ott már további inspirációim nem voltak, úgy éreztem, hogy a Lovassyban, amit emberileg képes voltam megtenni, azt megtettem. Nekem viszont mindig szükségem volt újabb és újabb kihívásokra, és más területeken úgy éreztem, vannak még olyan kihívások, amelyeket érdemes elfogadnom. Én úgy éreztem, és ez vitt előre, mint valami belső tűz, hogy a közösségemért, az iskolámért, a kádártaiakért tudok többet tenni, és erre büszke is vagyok. Ha nem váltam volna politikussá, messze nem tudtam volna olyan hasznos tagja lenni a közösségnek, amelyhez tartozom.

A.I.: Az egyetlen kérdés, amit minden beszélgetőpartneremnek felteszek, hogy mit üzenne annak a lovassysnak, tanárnak, diáknak, aki mondjuk száz év múlva ezt a könyvet a kezébe veszi.

K.S.: Én azt gondolom, hogy azt lehet csak üzeni nekik, hogy ők is bátran vállalják fel az ideáikat, az elképzeléseiket, és ne lamentáljanak hosszasan arról, hogy ez nekik megéri vagy nem éri meg. Ha ők ezt a belső tűzből fakadóan helyesnek érzik, akkor tegyék, mert az viszi előbbre a világot. A világnak szüksége van erre a virtusra még akkor is, ha ez néha személyes kudarccal és áldozattal is jár.